

Republika Hrvatska
Trgovački sud u Splitu
Split, Sukoišanska 6

Poslovni broj: P-68/2024-14

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

I

RJEŠENJE

Trgovački sud u Splitu, po sutkinji Zrinki Ćosić, u pravnoj stvari tužitelja KUZME KOVAČIĆA, OIB: 06014022094, Hvar, Ulica Matija Ivanića 17, kojeg zastupa punomoćnik Silvije Hraste, odvjetnik u Hraste & Partneri odvjetničko društvo d.o.o., Zagreb, Ribnjak 40, protiv tuženika GRAD SPLIT, OIB: 78755598868, Split, Obala kneza Branimira 17, radi zaštite autorskog prava, nakon provedene javne glavne rasprave, zaključene 10. prosinca 2024. u prisutnosti tužitelja i zamjenice njegovog punomoćnika Marije Vuglenović, odvjetničke vježbenice u Hraste & Partneri odvjetničko društvo d.o.o., te punomoćnice tuženika Jadranke Vukorepa, zaposlenice tuženika, 12. veljače 2025.

presudio je

- I. Utvrđuje se da je tuženik GRAD SPLIT povrijedio autorsko pravo tužitelja KUZME KOVAČIĆA na način da je na nedozvoljen način i bez suglasnosti tužitelja mijenjao autorsko djelo tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" tako što je uz postojeće natpise dodao natpis: "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma", te ga tako deformiranog izložio na Narodnom trgu u Splitu.
- II. Zabranjuje se tuženiku GRAD SPLIT svako daljnje vršenje povrede autorskog prava tužitelja KUZME KOVAČIĆA te se nalaže tuženiku GRAD SPLIT da u roku od 15 dana ukloni sve postojeće deformacije na autorskom djelu tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" koje nisu u skladu s izvornim autorskim djelom tužitelja, a koje se sastoje u dodanom natpisu "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma" te da vrati autorsko djelo u prijašnje stanje tako da se u dijelu autorskog djela koji se sastoji u kronološki poredanim važnim datumima za Grad Split nalaze isključivo sljedeći natpisi:
 - " 305. Car Dioklecijan ušao u svoju palaču
 - oko 640. Stanovnici porušene Salone naseljuju Split
 - 1240. Prvi gradski statut
 - 1882. Pobjeda narodnjaka
 - 1991. Hrvatska postaje suverena i samostalna država".

- III. Nalaže se tuženiku GRAD SPLIT da na ime naknade štete za povredu moralnih autorskih prava isplati tužitelju KUZMI KOVAČIĆU naknadu u iznosu od 6.000,00 eura zajedno sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 31. siječnja 2024. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 (petnaest) dana.
- IV. Odbija se zahtjev tužitelja KUZME KOVAČIĆA da mu tuženik GRAD SPLIT na ime naknade štete za povredu moralnih autorskih prava plati naknadu u više zatraženom iznosu od 4.000,00 eura zajedno s pripadajućim zateznim kamatama.
- V. Nalaže se tuženiku GRAD SPLIT objaviti izreku ove presude, o svom trošku, u tiskanom i elektroničkom izdanju dnevnih novina "Slobodna Dalmacija", u roku od 15 (petnaest) dana.
- VI. Nalaže se tuženiku GRAD SPLIT da tužitelju KUZMI KOVAČIĆU naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 969,68 eura sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 12. veljače 2025. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 (petnaest) dana.
- VII. Odbija se zahtjev tužitelja KUZME KOVAČIĆA da mu tuženik GRAD SPLIT naknadi troškove parničnog postupka u preostalom zatraženom iznosu od 62,50 eura, kao neosnovan.

i

r i j e š i o j e

- I. Radi osiguranja nenovčane tražbine tužitelja iz točke II. izreke ove presude određuje se

privremena mjera

na način da se nalaže tuženiku GRAD SPLIT da u roku od 15 dana od dana dostave ovog rješenja ukloni sve postojeće deformacije na autorskom djelu tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" koje nisu u skladu s izvornim autorskim djelom tužitelja, a koje se sastoje u dodanom natpisu "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma" te da vrati autorsko djelo u prijašnje stanje tako da se u dijelu autorskog djela koji se sastoji u kronološki poredanim važnim datumima za Grad Split nalaze isključivo sljedeći natpisi:

" 305. Car Dioklecijan ušao u svoju palaču
oko 640. Stanovnici porušene Salone naseljuju Split
1240. Prvi gradski statut
1882. Pobjeda narodnjaka
1991. Hrvatska postaje suverena i samostalna država".

- II. Ova privremena mjera ostaje na snazi do pravomoćnog okončanja predmetnog parničnog postupka.

Obrazloženje

1. Tužitelj je 31. siječnja 2024. ovom sudu podnio tužbu protiv tuženika u kojoj navodi da je s tuženikom 21. rujna 1999. sklopio Ugovor o autorskom djelu za likovno rješenje i umjetničku obradu šandarca na Narodnom trgu u Splitu. Izjavio je da je tim ugovorom tužitelj angažiran kao autor za izradu likovnog rješenja i umjetničke obrade šandarca na Narodnom trgu u Splitu, i to idejno oblikovnog rješenja, kiparske izvedbe djela i kreativnog nadzora radova.

2. Tužitelj je naveo da je on kao autor ispunio svoje ugovorne obveze i izradio "Šandarac" na koji je ugraviran tekst, usuglašen s njim kao autorom i konceptom autorskog djela, a koji tekst se sastoji u sljedećim kronološki poredanim važnim datumima za Grad Split:

" 305. Car Dioklecijan ušao u svoju palaču
oko 640. Stanovnici porušene Salone naseljuju Split
1240. Prvi gradski statut
1882. Pobjeda narodnjaka
1991. Hrvatska postaje suverena i samostalna država".

3. Nadalje, tužitelj je izjavio da je nesporno da on nije autor predmetnog teksta i da tekst sam po sebi nije autorsko djelo, već obično, puko i neoriginalno nabranje povijesnih činjenica. Međutim, navodi da je tekst odabran od strane Grada Splita i prihvaćen od strane autora, koji ga je ugradio u svoje autorsko djelo "Šandarac", sukladno svom likovnom rješenju i umjetničkoj obradi. Smatra da "Šandarac" u svojoj cjelini, sa svim svojim oblikovnim rješenjima koja uključuju i predmetni tekst te grb grada Splita (na donjoj strani), predstavlja autorsko djelo tužitelja i da se tako dovršeno autorsko djelo ne može mijenjati bez odobrenja autora, a osobito da se ništa ne može ugrađivati na samo autorsko djelo bez odobrenja autora.

4. Tužitelj je izjavio da je usprkos prethodno navedenom tuženik izveo deformaciju i preinake na predmetnom autorskom djelu, iako se autor tome izričito protivio, i to na način da je na predmetno djelo upisan dodatni datum na kraju svih datuma, tako da kao zadnji dodani podatak stoji:

"26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma".

5. Tužitelj je naveo da je zaprimio dopis tuženika od 16. kolovoza 2023. kojim ga obavještava da je tuženik donio odluku o dopuni natpisa na gradskom šandarcu. Naglasio je da je bio samo obavješten, ali da od njega nije tražena suglasnost, pa da se dopisom od 22. kolovoza 2023. službeno obratio svim gradskim institucijama vezanim za tu problematiku i pritom pozvao na odredbe Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, navodeći da je natpis na gradskom šandarcu dio njegovog autorskog djela - "Šandarac" i da se bez njegovog odobrenja ne može mijenjati, ali da mu na navedeni dopis nitko nije odgovorio. Izjavio je da se u gradskim kuloarima moglo čuti da tuženik namjerava izmijeniti predmetno autorsko djelo unatoč protivljenju tužitelja, radi čega da je tužitelj ponovno reagirao i 11. listopada 2023. uputio dopis u kojem se izričito usprotivio deformaciji svog autorskog djela. Međutim, da se i na taj

dopis tuženik oglušio, dok je istovremeno u medijskom prostoru, prema mišljenju tužitelja, tuženik reagirao krajnje neprimjerenim izjavama.

6. Nadalje, tužitelj je naveo da je stupio u kontakt s Upravom za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskim odjelom u Splitu, kako bi provjerio je li tuženik s istima komunicirao vezano za navedeno pitanje, pa da mu je dostavljen dopis kojim isti upozoravaju tuženika da za najavljene radnje moraju prethodno ishoditi suglasnost autora odnosno tužitelja, ali da je i takvu izričitu uputu tuženik ignorirao. S obzirom na razinu ignoriranja koju je doživio od tuženika da se obratio i strukovnoj udruzi - Hrvatskom društvu likovnih umjetnika (HDLU) koji da su također uputili dopis upozorenja tuženiku, ali da je i to bilo bez uspjeha.

7. Tužitelj smatra da je neovlaštenom deformacijom djela, koju je tuženik učinio u listopadu 2023., grubo povrijeđen koncept djela i ono što to djelo predstavlja, na način da je izmijenjena njegova svrha i značaj, te je izjavio da nikada ne bi pristao na učinjenu izmjenu i deformaciju autorskog djela. Izjavio je da deformirano autorsko djelo više nema zadanog poretka i smisla koji se originalnim tekstom želio postići, godine su izmiješane, dodan je datum koji se sastoji od dana i mjeseca što nije princip dotadašnjih vremenskih odrednica za koje je navedena isključivo godina, a ne datum i mjesec.

8. Nadalje, tužitelj je izjavio da je u razdoblju od dopisa u kolovozu 2023. do izvršene deformacije u listopadu 2023. svakodnevno trpio posljedice djelovanja tuženika, njegovog ignoriranja, a potom i njegovih izjava danih u medijima te dopisa koji nisu pravno utemeljeni. Zbog svega toga da se osjećao iznimno loše, uznemireno, obraćao se odvjetnicima za pravnu pomoć, a suradnicima i obitelji za psihološku podršku. Kako je sve ostalo bez efekta, navodi da i dan danas trpi posljedice tuženikovog djelovanja svaki put kad prošeta Splitom i ugleda što je od njegovog autorskog djela učinjeno, bez njegovog odobrenja. Posebno da ga pogađa potpuni nedostatak svijesti i znanja tuženika o autorskom djelu i autorskim pravima što da rezultira sustavnim i javnim omalovažavanjem tužitelja.

9. Radi svega navedenog tužitelj zahtjeva da sud donese presudu kojom će se utvrditi da je tuženik povrijedio autorska prava tužitelja na način da je na nedozvoljen način i bez suglasnosti tuženika mijenjao autorsko djelo tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" tako što je uz postojeće natpise dodao natpis: "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma", te ga tako deformiranog izložio na Narodnom trgu u Splitu. Nadalje, tužitelj zahtjeva da se tuženiku zabrani svako daljnje vršenje povrede autorskog prava tužitelja te da se naloži tuženiku da ukloni sve postojeće deformacije na autorskom djelu tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" koje nisu u skladu s izvornim autorskim djelom tužitelja, a koje se sastoje u dodanom natpisu "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma" te da vrati autorsko djelo u prijašnje stanje. Također, tužitelj zahtjeva od tuženika plaćanje naknade štete za povredu moralnih prava autora u iznosu od 10.000,00 eura sa zateznim kamatama od dana podnošenja tužbe do isplate. Isto tako, tužitelj zahtijeva da se naloži tuženiku da izreku presude objavi, o svom trošku, u tiskanom i elektroničkom izdanju dnevnih novina "Slobodna Dalmacija".

10. Tužitelj također zahtjeva da sud radi osiguranja njegove nenovčane tražbine - zabrane daljnjeg vršenja povrede autorskog prava i zahtjeva za uklanjanje postojećih

deformacija na autorskom djelu tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" koje nisu u skladu s izvornim autorskim djelom tužitelja, a koje se sastoje u dodanom natpisu "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma" te zahtjeva za vraćanje autorskog djela u prijašnje stanje odredi privremenu mjeru kojom će naložiti tuženiku da u roku od 15 dana ukloni sve postojeće deformacije na autorskom djelu tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" koje nisu u skladu s izvornim autorskim djelom tužitelja, a koje se sastoje u dodanom natpisu "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma" te da vrati autorsko djelo u prijašnje stanje tako da se u dijelu autorskog djela koji se sastoji u kronološki poredanim važnim datumima za Grad Split nalaze isključivo sljedeći natpisi:

- " 305. Car Dioklecijan ušao u svoju palaču
- oko 640. Stanovnici porušene Salone naseljuju Split
- 1240. Prvi gradski statut
- 1882. Pobjeda narodnjaka
- 1991. Hrvatska postaje suverena i samostalna država".

11. U odgovoru na tužbu tuženik se usprotivio tužbi i tužbenom zahtjevu u cijelosti. Tuženik je potvrdio da je između tužitelja, kao autora i tuženika, kao naručitelja 21. rujna 1999. sklopljen Ugovor o autorskom djelu za likovno rješenje i umjetničku obradu štandarca na Narodnom trgu u Splitu, temeljem kojeg je tužitelj/autor preuzeo izradu likovnog rješenja i umjetničke obrade štandarca na Narodnom trgu u Splitu, što je podrazumijevalo idejno oblikovno rješenje, kiparsku izvedbu djela i kreativni nadzor radova, a tuženik/naručitelj se obvezao isporučiti kamene blokove u dimenzijama i obrade prema projektima autora, osigurati prostor i klesarsku pripomoć za rad u obradi štandarca, osigurati prijevoz i montažu na Narodnom trgu u Splitu te osigurati adekvatne radne uvjete na Narodnom trgu u Splitu, pod čime se podrazumijevalo ograđeno i zaštićeno gradilište. Tuženik/naručitelj da se također obvezao isplatiti tužitelju/autoru iznos od 58.500,00 kuna za izradu autorskog djela.

12. Tuženik nadalje navodi da je prije sklapanja gornjeg Ugovora, na 23. sjednici Gradskog vijeća Grada Splita, doneseno Rješenje o odobrenju postavljanja postolja za zastavu - štandarca na Narodnom trgu u Splitu. Donošenju gornje odluke na Gradskom vijeću Grada Splita da je prethodila i da je provedena odgovarajuća procedura, pa da je tako 27. kolovoza 1999. Gradsko poglavarstvo Grada Splita uputilo Komisiji Gradskog vijeća Grada Splita za imena ulica i trgova i za spomenike Inicijativu za postavljanje postolja za zastave – štandarca na Narodnom trgu u Splitu. Na svojoj sjednici od 17. rujna 1999. da je Komisija za imena ulica i trgova i za spomenike donijela odluku (uz Obrazloženje prijedloga za postavu štandarca i pisani opis autora Kuzme Kovačića o svom idejnom rješenju štandarca) da se Gradskom vijeću uputi prijedlog rješenja o odobrenju postavljanja postolja za zastavu – štandarca na Narodnom trgu u Splitu s tim da će postolje biti izrađeno i postavljeno prema idejnom rješenju akademskog kipara Kuzme Kovačića te da će na postolju pisati tekst (koji je bio upisan do dana kada je dopisan sporni tekst "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma") uz napomenu da se neće pisati tekst s datumima jer su neki od predloženih datuma povijesno sporni, neprecizni i nisu znanstveno utvrđeni.

13. Radi navedenog tuženik smatra da je tužitelj autor idejnog rješenja štandarca, a da je sadržaj teksta upisan na štandarcu donesen na Gradskom vijeću Grada Splita, pa da je tuženik mogao dopisati sporni tekst na predmetnom autorskom djelu bez suglasnosti autora. Ovo tuženik smatra iz razloga što je na temelju Ugovora o

autorskom djelu od 21. rujna 1999. tuženik stekao isključiva autorska imovinska prava iskorištavanja autorskog djela stvorenog po narudžbi.

14. Tuženik također navodi da se sukladno Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima neznatne izmjene, prerade, prilagodbe ili obrade kojima se ne dira u osnovni karakter djela, ne smatraju deformiranjem, sakaćenjem ili naruženjem autorskog djela, pa da i iz tog razloga u konkretnom slučaju tužitelju nisu povrijeđena moralna autorska prava.

15. Zaključno tuženik predlaže da sud odbije tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan, te da odbije tužiteljev prijedlog za određivanje privremene mjere.

16. Tijekom postupka sud je izveo dokaz pregledom i čitanjem isprava i dokumentacije sadržane u spisu, te je pregledao i pročitao: Ugovor o autorskom djelu od 21. rujna 1999., dopis tuženika upućen tužitelju od 16. kolovoza 2023., dopis tužitelja upućen tuženiku od 22. kolovoza 2023., dopis tužitelja upućen Gradskom vijeću tuženika od 11. listopada 2023., fotografije autorskog djela Štandarca prije i nakon predmetnih izmjena, ispis članaka iz Slobodne Dalmacije od 24., 25. i 26. listopada 2023., dopis Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Splitu upućen tuženiku od 21. rujna 2023., dopis Hrvatskog društva likovnih umjetnika od 17. listopada 2023., dopis tužitelja upućen tuženiku od 14. studenoga 2023., poruke elektroničke pošte koje je tužitelj uputio tuženiku od 14. studenoga 2023. i 10. siječnja 2024., zaključak Grada Splita o dopuni natpisa na gradskom štandarcu na Narodnom trgu – Pjaci od 28. travnja 2023., izvadak iz tonskog zapisa 23. sjednice Gradskog vijeća Grada Splita održane 17. rujna 1999., rješenje Gradskog vijeća Grada Splita o odobrenju postavljanja postolja za zastavu – Štandarca na Narodni trg u Splitu od 17. rujna 1999., prijedlog rješenja o postavljanju postolja za zastavu – štandarca na Narodni trg u Splitu od 13. rujna 1999., zaključak Gradskog poglavarstva Grada Splita od 27. kolovoza 1999., zapisnik sa 16. sjednice Komisije Gradskog vijeća Grada Splita za imena ulica i trgova i za spomenike održane 6. i 17. rujna 1999., dopis tuženika upućen tužitelju od 15. siječnja 2024., izvadak iz Službenog glasnika Grada Splita. Također, sud je izveo dokaz saslušanjem tužitelja Kuzme Kovačića.

17. Sud je odbio prijedlog tužitelja da se izvede dokaz uviđajem na licu mjesta, budući da između stranaka nije bio sporan sadržaj izmjena učinjenih na autorskom djelu tužitelja, a o istome je tužitelj u spis priložio i fotografije, sadržaj kojih tuženik nije osporavao.

18. Nakon ocjene svakog dokaza zasebno i u njihovoj ukupnosti te na temelju rezultata cjelokupno provedenog postupka, u skladu s člankom 8. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 58/1993., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 02/2007., 84/2008., 96/2008., 123/2008., 57/2011., 148/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019., 80/2022., 114/2022., 155/2023.; dalje: ZPP), sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev u pretežitom dijelu osnovan.

19. Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenjem da je tuženik povrijedio moralna autorska prava tužitelja na način da je na nedozvoljen način i bez suglasnosti tuženika mijenjao autorsko djelo tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" tako što je uz postojeće natpise dodao natpis: "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma" te ga tako deformiranog izložio na Narodnom trgu u Splitu, zatim zahtjev da

se tuženiku zabrani svako daljnje vršenje predmetne povrede autorskih prava i da mu se naloži da u roku od 15 dana ukloni sve postojeće deformacije na autorskom djelu tužitelja te vrati autorsko djelo u prijašnje stanje, zatim zahtjev za naknadom štete zbog povrede moralnih autorskih prava u iznosu od 10.000,00 eura, kao i zahtjev za objavu izreke presude u tiskanom i elektroničkom izdanju dnevnih novina "Slobodna Dalmacija".

20. Među strankama nije sporno da je tuženik na temelju Ugovora o autorskom djelu sklopljenog 21. rujna 1999. s tuženikom izradio skulpturu šandarca (prikazanu na fotografiji koja prileži stranici 79 spisa), koja je izložena na Narodnom trgu u Splitu. Nije sporno ni to da skulptura šandarca izložena na Narodnom trgu u Splitu predstavlja autorsko djelo i da je tužitelj autor tog djela.

21. Nadalje, među strankama nije sporno da je na "Štandarcu", izloženom na Narodnom trgu u Splitu, izvorno ugraviran tekst koji se sastoji u sljedećim kronološki poredanim važnim datumima za Grad Split:

" 305. Car Dioklecijan ušao u svoju palaču
oko 640. Stanovnici porušene Salone naseljuju Split
1240. Prvi gradski statut
1882. Pobjeda narodnjaka
1991. Hrvatska postaje suverena i samostalna država",

kako je to prikazano na fotografijama koje prileže stranicama 15 i 54 spisa, te nije sporno da tužitelj nije autor tog teksta, već da je Gradsko vijeće Grada Splita 17. rujna 1999. donijelo rješenje o odobrenju postavljanja postolja za zastavu – šandarca na Narodni trg u Splitu, kojim rješenjem je određeno da će na postolju pisati navedeni tekst.

22. Među strankama također nije sporno da je tuženik na predmetnom autorskom djelu, usprkos izričitom protivljenju autora Kuzme Kovačića, u listopadu 2023. upisao dodatni datum na kraju svih datuma, tako da kao zadnji dodani podatak stoji:

"26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma",

a sve kako je prikazano na fotografijama koje prileže stranicama 20, 27, 28 i 43 spisa.

23. Sporno je je li tuženiku za učinjenu izmjenu na autorskom djelu tužitelja bio potreban pristanak tužitelja, budući da se tuženik poziva na to da tužitelj nije autor teksta ugraviranog na predmetnom autorskom djelu, kao i na to da se prema njegovom mišljenju radi o neznatnoj izmjeni. Dakle, među strankama je sporno je li tuženik učinjenom izmjenom na autorskom djelu tužitelja bez pristanka tužitelja povrijedio tužiteljeva autorska moralna prava, pa posljedično tome sporna je i osnovanost tužiteljevog zahtjeva za zabranom daljnjeg takvog postupanja i zahtjeva za uklanjanjem učinjenih izmjena i vraćanjem djela u prijašnje stanje. Također je sporna osnovanost zahtjeva za naknadom štete, kao i visina tog zahtjeva, te osnovanost zahtjeva za objavom izreke presude u sredstvima javnog priopćavanja. Sporna je i osnovanost zahtjeva za određivanje privremene mjere.

24. Prije svega, za navesti je kako pri donošenju odluke o ovoj pravnoj stvari treba poći od svrhe i cilja zaštite autorskog prava kako ga uređuje Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima ("Narodne novine", broj 111/2021.; dalje: ZAPSP), te obveza koje predmetni zakon pojedinim sudionicima u vezi s navedenom zaštitom određuje.

25. Tako je člankom 26. ZAPSP-a propisano da autorsko pravo sadržava moralna prava autora i imovinska prava autora. Autorskim pravom štite se osobne i duhovne veze autora s njegovim autorskim djelom (moralna prava autora), te imovinski interesi autora u pogledu njegovog autorskog djela (imovinska prava autora).

26. Moralna prava autora su, između ostalog, pravo na poštovanje autorskog djela (članak 29. ZAPSP-a) i pravo na poštovanje časti i ugleda autora (članak 30. ZAPSP-a).

27. Člankom 29. stavkom 1. ZAPSP-a propisano je da se autor ima pravo usprotiviti deformiranju, sakaćenju i sličnom naruženju svojeg autorskog djela (pravo na poštovanje autorskog djela) te se ima pravo usprotiviti uništenju izvornika ili posljednjeg primjerka svojeg autorskog djela. Stavkom 2. istog članka propisano je da se neznatne izmjene, prerade, prilagodbe ili obrade kojima se ne dira u osnovni karakter djela ne smatraju deformiranjem, sakaćenjem ili naruženjem u smislu stavka 1. toga članka.

28. Člankom 30. ZAPSP-a propisano je da se autor ima pravo usprotiviti korištenju autorskog djela na način kojim se povrjeđuju njegova čast ili ugled (pravo na poštovanje časti i ugleda autora).

29. Pregledom fotografija koje prileže spisu, a koje prikazuju predmetno autorsko djelo prije i poslije izmjena učinjenih od strane tuženika u listopadu 2023., ovaj sud utvrđuje da učinjene izmjene predstavljaju povredu moralnih autorskih prava, i to prava na poštovanje autorskog djela iz članka 29. stavka 1. ZAPSP-a. Naime, prema mišljenju ovog suda radi se o značajnijoj izmjeni odnosno deformiranju predmetnog autorskog djela budući da autorsko djelo više nema zadanog poretka i smisla koji se htio postići originalnim tekstom u kojem su određeni povijesni događaji važni za Grad Split poredani strogo kronološki. Osim toga, godine su izmiješane, dodan je datum koji se sastoji od dana i mjeseca što nije princip dotadašnjih vremenskih odrednica za koje je navedena samo godina, ali ne i datum. Stoga je, prema mišljenju ovog suda, učinjenom izmjenom narušen koncept djela, kao i logika kronološkog navođenja vremenskih odrednica. Pritom je za navesti, da iako tužitelj nije autor teksta izvorno uklesanog na predmetnom djelu, stav je ovog suda da je taj tekst, koji je odabrao Grad Split i prihvatio autor, upravo autor ugradio u svoje autorsko djelo "Štandarac", sukladno svom likovnom rješenju i umjetničkoj obradi i da takav "Štandarac", isklesan od kamenih blokova, u svojoj cjelini, sa svim svojim oblikovnim rješenjima koja uključuju i predmetni tekst te grb Grada Splita (na drugoj strani) predstavlja autorsko djelo autora Kuzme Kovačića, ovdje tužitelja. Naime, u onom trenutku kada je tužitelj prema svom likovnom rješenju i umjetničkoj obradi uklesao predmetni tekst u skulpturu štandarca, taj uklesani tekst je postao dio autorskog djela tužitelja - "Štandarca", pa tuženik više nije ovlašten zadirati u cjelovitost autorskog djela i narušavati vizualni identitet djela bez pristanka autora.

30. Činjenicu da je tužitelj prihvatio izraditi predmetno djelo po narudžbi tuženika tek nakon što mu je u cijelosti bio poznat tekst koji njegovo autorsko djelo treba sadržavati sud je utvrdio iz iskaza tužitelja danog na ročištu od 10. prosinca 2024., u kojem iskazu je tužitelj između ostalog izjavio:

- "Ja sam prije potpisivanja predmetnog ugovora o izradi autorskog dijela s djelatnicima Grada Splita te konzervatorima koji su bili dio odbora koji je

odlučivao o izradi spomenika Štandarac dogovorio točno koji tekst će biti uklesan na spomenik Štandarac. I to je upravo onaj tekst koji se nalazi na stranici 15 ovog spisa i koji je bio uklesan na spomeniku sve do kraja 2023. godine, kada je na spomenik dodan natpis "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma";

- "Sadržaj teksta koji sam ja sa svojim suradnicima isklesao na spomenik Štandarac 1999. godine bio je sastavljen isključivo u dogovoru sa mnom, a da mi je bilo nuđeno da na kraju tog teksta uklešem tekst koji je protiv moje volje dodan 2023., ja na izradu takvog autorskog djela nikad ne bi pristao. Navedeno zbog toga što tekst koji je uklesan na spomenik ima kronološki slijed i sastoji se od najbitnijih događaja od vremena Cara Dioklecijana pa do stvaranja Hrvatske države, a nema nikakvog smisla da se nakon 1991. godine vraćamo natrag u povijesti i dodamo događaj iz 1944. godine".

Iskaz tužitelja dan na ročištu od 10. prosinca 2024. sud je prihvatio u cijelosti s obzirom na to da je isti iskazivao logično i uvjerljivo o činjenicama koje su mu bile osobno poznate, te da je iskaz u skladu s ispravama u spisu.

31. Osim iz iskaza tužitelja, činjenica da je tužitelj prihvatio izraditi predmetno djelo po narudžbi tuženika tek nakon što mu je u cijelosti bio poznat tekst koji njegovo autorsko djelo treba sadržavati proizlazi, kao što je rečeno, i iz samih isprava dostavljenih u spis. Naime, Gradsko vijeće Grada Splita je 17. rujna 1999. donijelo rješenje o odobrenju postavljanja postolja za zastavu – štandarca na Narodni trg u Splitu, kojim rješenjem je određeno da će na postolju pisati upravo onaj tekst koji je izvorno uklesan u predmetno autorsko djelo, a tužitelj je Ugovor o autorskom djelu, kojim se obvezao izraditi predmetno autorsko djelo, sklopio s tuženikom 4 dana kasnije, 21. rujna 1999. (stranice 74, 73, 13 i 14 spisa).

32. Nadalje, a s obzirom na činjenicu da je tuženik predmetno autorsko djelo, izmijenjeno na gore opisani način, koji je vidljiv pukim pogledom na samo autorsko djelo, izložio na gradskom trgu u Gradu Splitu (Narodnom trgu), gdje je svakodnevno velika protočnost ljudi, kako stanovnika tako i turista, to je stajalište ovog suda da je tuženik takvim javnim korištenjem značajno izmijenjenog autorskog djela, koja izmjena je učinjena unatoč izričitom protivljenju autora, povrijedio i moralno pravo autora iz članka 30. ZAPSP-a - pravo na poštovanje časti i ugleda autora.

33. Člankom 273. stavkom 1. ZAPSP-a propisano je da nositelj prava iz tog zakona koje mu je protupravno povrijeđeno, ima pravo na zaštitu tog prava. Stavkom 2. istog članka propisano je da ako nije što posebno propisano zakonom, pravo na zaštitu iz stavka 1. toga članka ovlašćuje nositelja da od osobe koja je njegovo pravo povrijedila, ili njezinog sveopćeg slijednika, zahtijeva prestanak radnje koja to pravo vrijeđa i propuštanje takvih ili sličnih radnji ubuduće (prestanak uznemiravanja), popravljivanje nanesene štete (naknada štete), plaćanje naknade za neovlašteno korištenje, plaćanje zakonom određenog penala, vraćanje ili naknađivanje svih koristi koje je bez osnove stekla od povrijeđenog prava (vraćanje stečenog bez osnove), utvrđenje učinjene povrede, kao i objavu pravomoćne presude kojom je sud, makar i djelomično, udovoljio zahtjevu usmjerenom na zaštitu prava iz toga zakona.

34. S obzirom na to da je u postupku utvrđeno da je tuženik povrijedio moralna autorska prava tužitelja na način da je na nedozvoljen način i bez suglasnosti tužitelja mijenjao autorsko djelo tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" tako što je uz

postojeće natpise dodao natpis: "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma", te ga tako deformiranog izložio na Narodnom trgu u Splitu, to tužitelj ima pravo na zaštitu autorskog prava utvrđenjem učinjene povrede i zabranom takve povrede ubuduće, zbog čega je na temelju članka 273. stavaka 1., 2. i 3. ZAPSP-a odlučeno kao pod točkama I. i II. izreke ove presude.

35. Nadalje, a s obzirom na to da je tuženik na gore opisani način povrijedio moralna autorska prava tužitelja, to tužitelj sukladno članku 273. ZAPSP-a ima pravo i na popravljavanje na opisani način nastale mu neimovinske štete odnosno na dosuđivanje pravične novčane naknade (članak 273. stavak 2. i članak 280. ZAPSP-a u vezi s člankom 1100. Zakona o obveznim odnosima, "Narodne novine", broj 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., 126/2021., 114/2022., 156/2022; dalje: ZOO). Ta pravična novčana naknada ne predstavlja ekvivalentnu novčanu nagradu već satisfakciju za učinjene povrede izraženu u novcu te mora biti unutar konteksta prostora i vremena u kojem živimo.

36. Činjenice vezane za pravičnu novčanu naknadu sud je utvrdio iz iskaza tužitelja, poglavito uzimajući u obzir da je tužitelj jedan od najpoznatijih živućih hrvatskih kipara te autor mnogobrojnih javnih kiparskih, spomeničkih i sakralnih djela, kao što su npr. Oltar domovine na Medvedgradu, oltar Hvarske katedrale, spomenik papi Ivanu Pavlu II. u Selcima na Braču, kip Franje Tuđmana u Zagrebu, kip Dražena Petrovića u Zagrebu i dr., da je tužitelj nagrađen velikim brojem domaćih, ali i međunarodnih, nagrada za svoja autorska djela, te da su njegova djela izložena u muzejima i galerijama u Republici Hrvatskoj, kao i to da je tužitelj izabran za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Sud je osobito uzeo u obzir i dio iskaza tužitelja u kojem je naveo da je, nakon što je u ljeto 2023. od strane tuženika obaviješten da se na njegovom autorskom djelu "Štandarac" namjerava dopisati tekst "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma", u kolovozu i listopadu iste godine (2023.) poslao dopise tuženiku u kojima je obavijestio tuženika da se izričito protiv dopisivanja bilo kakvog teksta na njegovo autorsko djelo, međutim, da na te dopise nije dobio nikakav odgovor, već da je krajem te godine (2023.) saznao da je na njegovom autorskom djelu dopisan navedeni tekst, radi čega se osjećao poniženo i povrijeđeno, kao da je netko izvršio nasilje na njemu. Sud je također uzeo u obzir i dio iskaza u kojem je izjavio da se u to vrijeme u medijima dosta pisalo o predmetnom događaju, što ga je dodatno pogodilo i povrijedilo.

37. Prilikom odlučivanja o visini pravične novčane naknade ovaj sud je, pored činjenica utvrđenih iz iskaza tužitelja, uzeo u obzir karakter učinjene povrede, značenje povrijeđenog dobra i cilj kojemu služi ta naknada. Tako je sud uzeo u obzir i činjenicu da je tuženik predmetnu povredu učinio usprkos prethodnom izričitom protivljenju tužitelja (autora), da je od učinjene povrede prošlo više od godinu dana u kojem razdoblju tuženik kontinuirano vrijeđa moralna autorska prava tužitelja budući da je izmijenjeno autorsko djelo javno izloženo na gradskom trgu Grada Splita gdje je svakodnevno izloženo pogledima izuzetno velikog broja ljudi, kako stanovnika tako i turista, te da je povredu učinio tuženik koji bi kao jedinica lokalne samouprave koja obavlja javnu službu upravljanja Gradom Splitom trebao pojačano paziti na zaštitu autorskih prava.

38. Uzimajući u obzir sve gore navedene okolnosti, prema ocjeni ovog suda, primjerenom je, u konkretnom slučaju, utvrđena pravična novčana naknada u iznosu

od 6.000,00 eura, dok je u preostalom dijelu, za iznos od 4.000,00 eura, zahtjev za isplatu naknade zbog povrede moralnih autorskih prava prekomjerno postavljen, pa ga je u tom dijelu trebalo odbiti kao neosnovan.

39. Zatezne kamate zbog kašnjenja tuženika u isplati naknade neimovinske štete tužitelju pripadaju, sukladno članku 1103. ZOO-a, počevši od podnošenja tužbe 31. siječnja 2024., po stopi određenoj u skladu s člankom 29. stavkom 2. ZOO-a, mjerodavnoj za ostale odnose.

40. Slijedom navedenog, odlučeno je kao pod točkama III. i IV. izreke ove presude.

41. Nadalje, člankom 180. ZAPSP-a propisano je da osoba čije je pravo iz tog zakona povrijeđeno ima pravo zahtijevati da pravomoćna presuda kojom se makar i djelomično udovoljilo zahtjevu usmjerenom na zaštitu tog prava bude objavljena u sredstvima javnog priopćavanja na trošak tuženika. Sud će na prijedlog tužitelja odlučiti u kojem će sredstvu javnog priopćavanja presuda biti objavljena te hoće li se objaviti cijela presuda ili njezin dio. Odluči li sud da se objavi samo dio presude mora se objaviti barem izreka kao i onaj dio presude iz kojeg je vidljivo o kakvoj se povredi radi i tko je povrijedio odnosno pravo.

42. S obzirom na to da je u konkretnom slučaju sud utvrdio povredu moralnih autorskih tužitelja, to je na temelju članka 180. ZAPSP-a, a sukladno prijedlogu tužitelja, sud odlučio da se izreka ove presude objavi na trošak tuženika u tiskanom i elektroničkom izdanju dnevnih novina "Slobodna Dalmacija", koje se, općepoznato, prodaju i čitaju na području cijele Republike Hrvatske, pa će tom objavom tužitelj biti dodatno zadovoljen u svojem traženju autorskopravne zaštite jer bi takva objava trebala obeshrabriti slična ponašanja trećih osoba u budućnosti.

43. Slijedom navedenog, odlučeno je kao pod točkom V. izreke ove presude.

44. Odluka o zahtjevu tužitelja za naknadu troškova postupka temelji se na članku 154. stavku 5., članku 155. i članku 164. ZPP-a.

45. Pritom je za navesti kako prilikom određivanja razmjernog djela parničnih troškova sud treba voditi računa ne samo o visini prihvaćenog tužbenog zahtjeva, već i o osnovi tužbenog zahtjeva, a u konkretnom slučaju je utvrđena povreda, pa razmjer uspjeha u sporu treba procjenjivati kvalitativno, a ne samo kvantitativno. Naime, prilikom odlučivanja o troškovima parničnog postupka treba uzimati u obzir kako uspjeh tužitelja, tako i uspjeh tuženika u parnici, a kod parcijalnog uspjeha stranaka u postupku (članak 154. stavak 2. ZPP-a) potrebno je prilikom određivanja troškova postupka izraziti „djelomični uspjeh“ i „razmjerni dio troškova“ ocjenjivati kako s obzirom na osnovu, tako i s obzirom na visinu prihvaćenog, odnosno odbijenog dijela tužbenog zahtjeva.

46. U tom smislu treba istaknuti da je tužitelj u sporu u odnosu na utvrđenje povrede moralnih autorskih prava uspio 100%, da je u odnosu na zabranu daljnje povrede uspio 100%, da je u odnosu na pravo na naknadu uspio 100%, da je u odnosu na visinu zahtjeva za isplatu naknade uspio 60%, kao i da je u odnosu na zahtjev za objavu izreke presude uspio 100%.

47. Slijedom navedenog, postotak koji je tuženik ostvario u odnosu na tužitelja, sukladno članku 154. stavku 5. ZPP-a, opravdava dosudu cjelokupnog iznosa troškova upravo tužitelju jer on nije uspio samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog toga nisu nastali posebni troškovi.

48. S obzirom na odredbe Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/23.; dalje: Tarifa) i postavljeni zahtjev za naknadu troškova (stranica 130-131 spisa), tužitelju su, kao potrebni za svrhovito vođenje parnice, priznati troškovi po osnovi odvjetničkog zastupanja i to za:

- sastav tužbe od 31. siječnja 2024. (Tbr. 7/1 i Tbr. 54 Tarife) iznos od 200,00 eura;
- zastupanje na ročištu od 21. rujna 2024. (Tbr. 9/1 i Tbr. 54 Tarife) iznos od 200,00 eura;
- zastupanje na ročištu od 10. prosinca 2024. (Tbr. 9/1 i Tbr. 54 Tarife) iznos od 200,00 eura.

Ovako priznate troškove po osnovi odvjetničkog zastupanja u ukupnom iznosu od 600,00 eura treba uvećati za PDV od 25 % (Tbr. 46. Tarife), što sveukupno iznosi 750,00 eura.

49. Nadalje, tužitelju je, sukladno odredbama Zakona o sudskim pristojbama ("Narodne novine" broj 118/2018., 51/2023.) i Uredbe o Tarifi sudskih pristojbi ("Narodne novine" broj 37/2023.) priznat i trošak sudske pristojbe za tužbu u visini od 219,68 eura.

50. Dakle, tužitelju je trebalo priznati troškove parničnog postupka po osnovi odvjetničkog zastupanja i sudskih pristojbi u ukupnom iznosu od 969,68 eura.

51. Slijedom navedenog, odlučeno je kao pod točkom VI. izreke ove presude.

52. Tužitelju nije priznat trošak sastava podneska od 14. ožujka 2024. u iznosu od 62,50 eura budući da taj podnesak nije bio potreban za vođenje ovog postupka.

53. Stoga je zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka u iznosu od 62,50 eura trebalo odbiti kao neosnovan, radi čega je odlučeno kao pod točkom VII. izreke ove presude.

54. Tužitelj je u ovom postupku predložio određivanje privremene mjere, sukladno članku 288. ZAPSP-a, radi osiguranja njegove nenovčane tražbine - zabrane daljnjeg vršenja povrede autorskog prava i zahtjeva za uklanjanje postojećih deformacija na autorskom djelu tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" koje nisu u skladu s izvornim autorskim djelom tužitelja, a koje se sastoje u dodanom natpisu "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma" te zahtjeva za vraćanje autorskog djela u prijašnje stanje tako da se u dijelu autorskog djela koji se sastoji u kronološki poredanim važnim datumima za Grad Split nalaze isključivo sljedeći natpisi:

- " 305. Car Dioklecijan ušao u svoju palaču
- oko 640. Stanovnici porušene Salone naseljuju Split
- 1240. Prvi gradski statut
- 1882. Pobjeda narodnjaka
- 1991. Hrvatska postaje suverena i samostalna država".

55. Prema članku 288. stavku 1. ZAPSP-a, na zahtjev nositelja prava koji učini vjerojatnim da mu je pravo iz toga zakona povrijeđeno ili da prijeti opasnost od povrede, sud može odrediti bilo koju privremenu mjeru koja je usmjerena na prestanak ili sprječavanje povrede.

56. S obzirom na to da je prethodno utvrđeno da je tuženik povrijedio moralna autorska prava tužitelja, na način da je na nedozvoljen način i bez suglasnosti tužitelja mijenjao autorsko djelo tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" tako što je uz postojeće natpise dodao natpis: "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma", te ga tako deformiranog izložio na Narodnom trgu u Splitu, to je sukladno članku 288. stavku 1. ZAPSP-a trebalo odrediti privremenu mjeru kojom se tuženiku nalaže da prestane vrijeđati autorsko pravo tužitelja, konkretno, da ukloni sve postojeće deformacije na autorskom djelu tužitelja "Štandarac na Narodnom trgu u Splitu" koje nisu u skladu s izvornim autorskim djelom tužitelja, a koje se sastoje u dodanom natpisu "26.10.1944. Dan oslobođenja Splita od fašizma" te da vrati autorsko djelo u prijašnje stanje tako da se u dijelu autorskog djela koji se sastoji u kronološki poredanim važnim datumima za Grad Split nalaze isključivo sljedeći natpisi:

- " 305. Car Dioklecijan ušao u svoju palaču
- oko 640. Stanovnici porušene Salone naseljuju Split
- 1240. Prvi gradski statut
- 1882. Pobjeda narodnjaka
- 1991. Hrvatska postaje suverena i samostalna država".

57. Predmetna privremena mjera trajati će, po prijedlogu tužitelja, do pravomoćnog okončanja predmetnog parničnog postupka (članak 288. stavak 7. ZAPSP-a).

58. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

U Splitu 12. veljače 2025.

Sutkinja
Zrinka Čosić

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude stranke mogu podnijeti žalbu u roku od 15 (petnaest) dana od dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje (za stranku koja je bila uredno obaviještena o tom ročištu) odnosno od dana dostave prijepisa presude (za stranku koja nije bila uredno obaviještena o tom ročištu). Žalba se podnosi pisanim putem Trgovačkom sudu u Splitu, a o žalbi odlučuje Visoki trgovački sud Republike Hrvatske.

DNA:

- tužitelju po pun.
- tuženiku
- u spis

Broj zapisa: **9-30872-f9ed7**

Kontrolni broj: **0645e-70ccc-e3e30**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=ZRINKA ĆOSIĆ, L=SPLIT, O=TRGOVAČKI SUD U SPLITU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Splitu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.